

מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית

מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית (לשעבר, אגף הפיקוח על העבודה) מופקד על קביעת מדיניות בנושא בטיחות בעבודה, בריאות העובדים וגיחות תעסוקתית ועל פיקוח ואכיפת הוראות החוקים והתקנות השונים בתחומים אלו במקומות העבודה. הפיקוח והאכיפה נעשים מכוח חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954 ותקנותיו, וכן מכוח פקודת הבטיחות בעבודה, התש"ל - 1970 ותקנותיה. כמו כן אחראי המינהל על מתן היתרים לפעילויות שונות ועל הסמכות של גופים העוסקים בתחומי בטיחות ובריאות בתעסוקה. הפיקוח והאכיפה מתבצעים בכל ענפי המשק - בתעשייה, בבנייה, בחקלאות ובשירותים. הפיקוח כולל הנחיות לבטיחות, אכיפת חוקים ותקנות, דוחות פיקוח, צווים וחקירות תאונות עבודה ומחלות מקצוע.

מקומות עבודה נתונים לפיקוח - 71,068

מתקנים הנמצאים בפיקוח שאינם במקומות העבודה - 63,279

קידום תקנות וחקיקה

בשנת 2016 טופלו החוקים והתקנות הבאים:

- הושלם תיקון סעיף 173 בפקודת הבטיחות בעבודה
- תיקון חוק ארגון הפיקוח על העבודה במסגרת הצעת חוק פרטית
- תיקון פקודת הבטיחות בעבודה בנושא מעליות ומעלונים
- תיקון לצו מכוח החוק להגברת האכיפה בידי עבודה לצורך הכללת עיצומים כספיים
- תיקון חוק חומרי נפץ וחוק רישוי עסקים (בטיחות נפיצים)
- תיקון חוק איסור אלימות בספורט
- תיקון תקנות עגורני צריח ותקנות עגורנאים
- תיקון תקנות ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים
- תקנות הבטיחות באסבסט וסיליקה
- הכנת טיוטת תקנות בטיחות בחומרי הדברה

הפעלת פיקוח במקומות עבודה

- ביקורי פיקוח בתעשייה, מלאכה ושירותים - 7,502
- ביקורי פיקוח בבניה ובבניה הנדסית - 5,890
- ביקורי פיקוח בחקלאות - 273

בירורים וחקירת תאונות עבודה ומחלות מקצוע

- בירורים וחקירת פעילים - 85
- בירורים וחקירות שהסתיימו - 49
- בירורים וחקירות שנסגרו/בוטלו - 8

הוצאת צווים

- צווי בטיחות (איסור המשך עבודה לצמיתות או עד לתיקון הליקוי) - 1,460
- צווי שיפור - 2,209

הוצאת אישורי מינויים לתפקידים שונים

על פי החוקים והתקנות, נדרש אישור מינוי לתפקידים שונים. המינהל מאשר את המינויים לאחר שנבדקת התאמת האדם לתפקיד המבוקש.

מספר מינויים במקומות עבודה שטופלו (אושרו/נדחו) על ידי מינהל הבטיחות בשנת 2016

נשים	כללי	
16	600	כשיר בבטיחות (ממונה על הבטיחות)
23	75	ממונה על בטיחות קרינה
1	47	ממונה על בטיחות לייזר
50	8,251	מנהל עבודה בבניה
0	64	מפעיל דוד קיטור ודוד הסקה
90	9,037	סה"כ

הסמכות שטופלו במינהל

המינהל מסמיך ומפקח על עשרות אלפי נותני שירותים בנושאים שונים, בתחומי הבטיחות והבריאות בתעסוקה. לצורך ביצוע ההסמכות מקיים המינהל בדיקות של מועמדים, קובע תכניות לימודים, מקיים בחינות וכן בודק באופן שוטף את כשירותם לעסוק בתפקיד לו הוסמכו.

מס' הסמכות תקפות ל-31.12.16		מס' הסמכות בטיפול המינהל (אישור/דחיה) בשנת 2016		
נשים	כללי	נשים	כללי	
83	3,504	47	1,567	כשיר בבטיחות (ממונה על הבטיחות)
63	1,161	27	130	ממונה על בטיחות קרינה
80	18,436	2	771	מנהל עבודה בבניה
26	3,705	0	92	מפעיל דוד קיטור ודוד הסקה
4	803	2	121	בודק מוסמך (כולל פנים מפעלי לאביזרי הרמה)
4	573	0	207	מפעיל זיקוקין דינור
0	198	0	116	מעליתן
17	1,141	3	300	בונה מקצועי לפיגומים
2	171	0	143	ממונה על פיצוצים
162	60,264	81	30,097	עגורנאי/אתת
12	493	6	269	גולש בניין
51	1,104	23	652	מטפס תרנים
28	2,543	12	1,454	מזרר עבודה בגובה
13	1,763	8	1,116	מנהל מקצועי
34	641	11	233	מרצה מאושר
15	77	15	77	בודק מוסמך לדיגום גורמים כימיים מזיקים
15	74	15	74	בודק מוסמך לביצוע מדידות רעש
609	96,651	205	34,738	סה"כ

של מקומות עבודה. לצורך מתן אישורנו, אנו בודקים את ההיבטים הבטיחותיים במקום העבודה וקובעים תנאים לרישיון העסק.

מס' הסמכות שטופלו על ידי המינהל בשנת 2016 לפי גופים

מספר ההיתרים שטופלו בשנת 2016

424	שימוש בחומרי נפץ
413	הפעלת זיקוקין דינור
2	ניקוי בהתזת חול
16	התקנת דודי קיטור
522	אחסון נפט
1,703	הטמנת גפ"מ
3,055	אישורים לרשיונות עסק
6,135	סה"כ

16	מעבדות דגימה מוסמכות
18	מעבדות אנליזה מוסמכות
14	מעבדות רעש
147	חברת מעליות, מעלונים ודרגנועים
136	רשות הסמכה
34	שירותים רפואיים מוסמכים
365	סה"כ

הוצאת היתרים ואישורים

מינהל הבטיחות מנפיק מדי שנה אלפי היתרים לנושאים שונים. כמו כן, המינהל הוא אחד מנותני האישור לצורך רישיון עסק בסוגים רבים

בריאות תעסוקתית

ואמצעים להפצת הידע ויצירת פעילויות מגוונות המקדמות את בטיחות ובריאות העובד במקום עבודתו. הידע הנוצר והנאסף באמצעות הפעולה המונעת מקיף נושאים רבים הנכללים בתחומי הבטיחות והבריאות בעבודה: גיהות תעסוקתית - איתור סיכונים ומציאת פתרונות למניעת פגיעות בעובדים, פסיכולוגיה תעסוקתית, ארגונומיה והנדסת גורמי אנוש, ניהול בטיחות, שיטות הדרכה, העברת מידע ועוד.

נושאים נוספים שקודמו בשנת 2016

- המשך הידוק הפיקוח והאכיפה במפעלי עיבוד שיש לשם מניעה וצימצום חשיפה של העובדים לאבק סיליקה
- כתיבה ופירסום בספרי הדרכה לרתכים של גורמי הסיכון הבריאותיים בעבודת רתכים והאמצעים למניעתם/צימצומם
- פירסום חוות דעת המינהל לעניין חשיפה לבנזן בקרב טכנאים של חברות דלק
- פירסום המלצות לשימוש בתחליפים למסיר שומנים מסוג ברומופרפאן
- פעילות להחלפת שימוש בדבק עם מתילן כלוריד לדבק ללא מתילן כלוריד
- פעילות למציאת פתרונות הנדסיים לחשיפות עובדים לאבק קמח
- פעילות להטמעת ממשקי עבודה מוסדרים אל מול ביטוח לאומי בנושא הערכת חשיפת עובד לגורמים מסוכנים
- פיתוח תוכנה לדיווח ובקרה על דוחות סקרים וניטורים סביבתיים-תעסוקתיים
- הפעלת קורסי השתלמות בעבודה בטוחה בגובה למנהלי עבודה בבנייה
- בקרה על בודקים מוסמכים לקרינה ויעוץ בנושא הגנת העובדים מפני קרינה מייננת באמצעות ממ"ג, כולל פיתוח תוכנה לדיווח ובקרה על דוחות בדיקה של מקורות קרינה.
- התקשרות עם חברת חקירות למתן שרותי מעקב אחר בודקי מעליות מוסמכים
- המשך הפעלה וקידום 'רשם מחלות תעסוקתיות'
- הפעלת קורס בודקים מוסמכים לעגורני צריח
- קיום ימי עיון לבודקים מוסמכים וחברות שרות למעליות בנושא שדרוג מעליות מבוקרות
- ביצוע אכיפה מוגברת בבנייה
- השתתפות בהחלטות על תאום השימוש בחומרי הדברה: בחקלאות (הגנת הצומח וסביבת בעלי החיים) ובהדברה תברואית במסגרת וועדות בין משרדיות
- פרסום מכתב לחקלאי ישראל על מינהל הבטיחות ונושאים בבטיחות בענף
- פירסום הוראות עבודה עם חומרי הדברה שנמצאו לגביהם ממצאים בריאותיים בעייתיים: גליפוסט (להדברת עשבים), מלתיין (להדברת חרקים)
- ביור תלונות של עובדים בחקלאות נגד מעסיקיהם על הפרת תקנות בטיחות בחקלאות ואכיפת דרישות החוק
- סיום הכנה ואישור תקן ישראלי ת"י 1176 לבתי צמיחה עם נספח מחייב של בטיחות בבתי הצמיחה
- קידום נוהל בטיחות מחייב בעבודה עם מכונות לגיזום מטעים.

מטרת הפעילות המתבצעת על ידי המינהל בתחום הגיהות התעסוקתית, היא לקדם ולשפר את מצב הגיהות במקומות העבודה השונים, כדי למנוע ולצמצם חשיפות עובדים לגורמים מזיקים הכוללים גורמים כימיים, ביולוגיים, פיזיקאליים וארגונומיים כאחד, העלולות לגרום למחלות מקצוע. בין השאר על ידי ביצוע ניטורים תעסוקתיים אישיים ובסביבת העבודה לשם הערכה של מידת החשיפה לגורמים מזיקים שונים.

במשך השנים אף נבנה באגף (במעבדה הארצית לגיהות תעסוקתית) מאגר נתונים ארצי הכולל מאות אלפי תוצאות ניטורים כימיים ופיזיקאליים המסייע הן לקבלת תמונה מערכתית על היקף וחומרת החשיפה לגורמים מזיקים שונים לפי סוג תעשייה/תהליך והן לקבלת החלטות מושכלת באשר לקדימויות טיפול, מהות הטיפול הנדרש ועוד.

במהלך 2016 בוצעו על ידי מעבדת אגף הפיקוח 302 ביקורי פיקוח ב-271 מפעלים, שכללו 623 בדיקות סביבתיות ב-76 מפעלים לפי הפירוט הבא:

סוג הבדיקות שבוצעו ב-2016

סוג בדיקה	מספר בדיקות
אבק	24
ממסים	28
מתכות	249
רעש	219
בדיקות מיקרו אקלימיות	99
אחר	4
סה"כ	623

- חודשו הסמכות של 16 מעבדות דיגום, 18 מעבדות אנליזה (כולל הכרה של 3 מעבדות אנליזה מחו"ל), ו-14 מעבדות רעש, ננקטו צעדים מנהליים נגד 2 מעבדה מוסמכות,
- עמדו למבחן הסמכה 15 מועמדים לביצוע בדיקות סביבתיות של גורמים כימיים ו-16 מועמדים לביצוע בדיקות רעש,
- פורסמו נהלים חדשים לביצוע בדיקות תעסוקתיות של רעש,
- בוצע סקר חשיפה לבנזן בקרב טכנאים של חברות דלק,
- פרסמו המלצות לשימוש בתחליפים למסיר שומנים מסוג ברומופרפאן,
- ניתן מענה ל-53 פניות מחלקת תביעה של ביטוח לאומי על ביצוע בדיקות סביבתיות תעסוקתיות במפעלים

מחקר ופיתוח - הפעולה המונעת

הפעולה המונעת והמחקר בבטיחות ובריאות בעבודה הוקמה לצורך סיוע בהגנה ובשמירה על העובד ובריאותו במקום העבודה. מטרת הפעולה המונעת לתרום לבטיחות העובד ובריאותו באמצעות מניעה, במישרין או בעקיפין, של הפגיעות עובדים בתאונות עבודה ובמחלות מקצוע.

כדי לקדם את מטרותיה היא פועלת להגדלת הידע הקיים בתחומי הבטיחות והבריאות בעבודה וליישומו במקומות עבודה, ליצירת כלים